



รายงาน  
การปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์  
(Faculty Practice)  
ปีการศึกษา 2565

ของอาจารย์หยาดชล ทวีธนาวณิชย์  
สถานที่ปฏิบัติงาน กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด  
โรงพยาบาลโพธาราม

# คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรายงานการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์หยาดชล ทวีธนาวณิชย์ตำแหน่ง อาจารย์ สาขาวิชาการพยาบาลจิตเวช มีความประสงค์พัฒนาความเชี่ยวชาญทางการพยาบาลเกี่ยวกับ พัฒนา เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง(โรคซึมเศร้า)ในชุมชน โดยปฏิบัติการ พยาบาลที่กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลโพธาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งการปฏิบัติการพยาบาลของ อาจารย์ (Faculty Practice) เป็นการนำความเชี่ยวชาญของอาจารย์พยาบาล ไปให้บริการแก่ผู้ป่วยหรือ ผู้รับบริการ เป็นรายบุคคล ครอบครัว กลุ่มและชุมชนเพื่อเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญทางการพยาบาลของตนเอง อย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์สำหรับ สถาบันการศึกษาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ตัวบ่งชี้ที่ 9 ร้อยละของอาจารย์ที่สอน วิชาการพยาบาลและวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น ปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่รับผิดชอบ



(นางสาวหยาดชล ทวีธนาวณิชย์)

วันที่ 2 มิถุนายน 2566

## รูปแบบการทำ Faculty Practice ของอาจารย์พยาบาล

- ( ) 1. ทำงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการ มี case load ในคลินิกการพยาบาล
- ( ) 2. ทำงานร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนารูปแบบบริหารพยาบาล คุณภาพงานบริการพยาบาลเพื่อผู้รับบริการ กลุ่มเป้าหมาย หรือการพัฒนาบุคลากร/กำลังคน
- ( / ) 3. ทำงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป ทำวิจัย ใช้ผลงานวิจัย พัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล หรือพัฒนาความรู้จากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริง
- ( ) 4. สร้างความรู้จากการปฏิบัติและการวิจัย ตีพิมพ์ผลงานวิชาการร่วมกับฝ่ายการพยาบาล เป็นต้น
- ( ) 5. Individual Development Plan (IDP) ของอาจารย์แต่ละท่านที่สามารถออกแบบการเพิ่มพูนประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

## ความเป็นมาและความสำคัญของการปฏิบัติการพยาบาล (Faculty Practice)

ปัญหาสุขภาพจิตเป็นปัญหาที่สำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อตัวผู้ป่วยเท่านั้น รวมไปถึงญาติ ผู้ดูแล และบุคคลในสังคม และยังพบว่าผู้ป่วยจิตเวชมักขาดโอกาสและการสนับสนุนในสังคมทำให้ตกเป็นเหยื่อ ในรูปแบบต่าง ๆ หรือเสี่ยงต่อการก่อคดีอุกฉกรรจ์ จากข้อมูลผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง(โรคซึมเศร้า)ในชุมชนที่มาใช้บริการ ณ กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลโพธาราม พบปัญหาขาดการรักษา รับประทานยาไม่ต่อเนื่อง มีอาการทางจิตกำเริบบ่อยๆ และผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (Serious Mental Illness High Risk To Violence) ได้แก่ ผู้ป่วยจิตเวชที่มีความผิดปกติทางด้านอารมณ์ที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายสูง ได้แก่ผู้ป่วยมีประวัติทำร้ายตัวเองด้วยวิธีรุนแรงมุ่งหวังให้เสียชีวิต จากการดูแลผู้ป่วย จิตเวชเรื้อรังที่ผ่านมาพบว่า ในส่วนของญาติหรือผู้ดูแลผู้ป่วยก็ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจาก เป็นโรคที่ก่อให้เกิดภาวะสูงในการดูแล ส่งผลให้ญาติมีความท้อแท้เบื่อหน่าย หหมดความหวังและกำลังใจในการรักษา ประกอบกับอาการของผู้ป่วยไม่คงที่ จากสถานการณ์ดังกล่าว ร่วมกับการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ทำให้การดำเนินงานการดูแลผู้ป่วยจิตเวชในชุมชนทำได้ไม่ทั่วถึง

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น สาขาวิชาการพยาบาลจิตเวช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช ร่วมกับกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลโพธาราม ได้ประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง(โรคซึมเศร้า) ในชุมชน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลโพธาราม จ.ราชบุรี

## วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติการพยาบาล

เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง(โรคซึมเศร้า) ในชุมชน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลโพธาราม จ.ราชบุรี

กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาล

วันเวลาที่ ปฏิบัติการ พยาบาล	รายละเอียดกิจกรรม		รายชื่อพยาบาล APN / RN ระดับชำนาญการ ที่ร่วมงาน	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
2 กรกฎาคม 2565 (8.00-17.00 น.)	การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาล ของอาจารย์ Faculty practice ปี การศึกษา 2564 สู่ ปีการศึกษา 2565 ครั้งที่ 1	8 ชั่วโมง		
16 กรกฎาคม 2565 (8.00-17.00 น.)	การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาล ของอาจารย์ Faculty practice ปี การศึกษา 2564 สู่ ปีการศึกษา 2565 ครั้งที่ 2	8 ชั่วโมง		
29 กันยายน 2565 (13.00-17.00 น.)	การประชุมประเด็นการดำเนินงาน การปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ Faculty practice ปีการศึกษา 2565	4 ชั่วโมง	- นางสาวสุนิสา อบเชย พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการ กลุ่มงานจิตเวช และยาเสพติด โรงพยาบาล โพธาราม	ประเด็นการเนินงาน การปฏิบัติการ พยาบาลของอาจารย์ Faculty practice ปีการศึกษา 2565
6,13 มกราคม 2566 17,23 มีนาคม 2566 (8.00-17.00 น.)	ปฏิบัติการกิจกรรมการพยาบาล ร่วมกับพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาล โดยปฏิบัติการกิจกรรมการ พยาบาล ณ โรงพยาบาลโพธาราม และบ้านของผู้รับบริการในเขตพื้นที่ อ.โพธาราม	32 ชั่วโมง	- นางสาวสุนิสา อบเชย พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการ กลุ่มงานจิตเวช และยาเสพติด โรงพยาบาล โพธาราม	- แนวปฏิบัติทางการ พยาบาลในการดูแล ผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง(โรค ซึมเศร้า)ในชุมชน - คู่มือการดูแลผู้ป่วย โรคซึมเศร้าสำหรับ ญาติ
24 มีนาคม 2566 (8.00-12.00 น.)	จ.ราชบุรี กิจกรรมประกอบด้วย <b>วันที่ 1</b> - วางแผนการปฏิบัติงาน	4 ชั่วโมง		
7,10,12 เมษายน 2566 (8.00-17.00 น.)	ร่วมกับพยาบาลวิชาชีพ ศึกษาข้อมูล ผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรังในเขตพื้นที่ความ รับผิดชอบ - ประสานงานกับทีมสุขภาพ ชุมชน(พยาบาลวิชาชีพ และ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน ของโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล) เพื่อประสานการ ปฏิบัติการกิจกรรมในพื้นที่	24 ชั่วโมง		
19,22,26,30 พฤษภาคม 2566 (8.00-17.00 น.)	หมู่บ้าน ของโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล) เพื่อประสานการ ปฏิบัติการกิจกรรมในพื้นที่ <b>วันที่ 2,3,4</b>	32 ชั่วโมง		

วันเวลาที่ ปฏิบัติการ พยาบาล	รายละเอียดกิจกรรม		รายชื่อพยาบาล APN / RN ระดับชำนาญการ ที่ร่วมงาน	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- เยี่ยมบ้านผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง (โรคซึมเศร้า)ตามแผนงาน เพื่อให้ การพยาบาล ค้นหาปัญหา อุปสรรค และความต้องการการช่วยเหลือใน การดูแลผู้ป่วยรายบุคคล</li> <li>- ประชุมสรุปผลการเยี่ยมบ้าน ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติกิจกรรมการ พยาบาลตามปัญหาอุปสรรคที่พบใน แต่ละครั้ง</li> </ul> <p><b>วันที่ 5,6</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- วิเคราะห์ข้อมูลจากการเยี่ยม บ้าน</li> <li>- พัฒนาแนวปฏิบัติทางการ พยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช เรื้อรัง(โรคซึมเศร้า)ในชุมชนร่วมกับ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ</li> </ul> <p><b>วันที่ 7,8,9,10</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- เยี่ยมบ้านผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง ตามแนวปฏิบัติทางการพยาบาลใน การดูแลผู้ป่วย จิตเวชเรื้อรัง(โรคซึมเศร้า)ในชุมชน เพื่อให้การพยาบาล ค้นหาปัญหา อุปสรรคและความต้องการการ ช่วยเหลือในการดูแลผู้ป่วยรายบุคคล</li> <li>- ประเมินผลการปฏิบัติ กิจกรรมตามแนวปฏิบัติทางการ พยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช เรื้อรัง(โรคซึมเศร้า)ในชุมชน</li> </ul> <p><b>วันที่ 11,12</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ทบทวนและปรับปรุงแนว ปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแล ผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง(โรคซึมเศร้า)ใน ชุมชน</li> <li>- ประชุมวิเคราะห์แนวปฏิบัติ ทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิต เวชเรื้อรัง(โรคซึมเศร้า)ในชุมชน ร่วมกับพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ</li> <li>- สรุปผลแนวปฏิบัติทางการ พยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช</li> </ul>			

วันเวลาที่ ปฏิบัติการ พยาบาล	รายละเอียดกิจกรรม		รายชื่อพยาบาล APN / RN ระดับชำนาญการ ที่ร่วมงาน	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
	เรื้อรัง(โรคซึมเศร้า)ในชุมชน ร่วมกับ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ - จัดทำคู่มือการดูแลผู้ป่วยโรค ซึมเศร้าสำหรับญาติ - ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาล ของอาจารย์ Faculty practice ปีการศึกษา 2565			

### ผลการปฏิบัติการพยาบาล

ภายหลังจากค้นหาปัญหา อุปสรรค และความต้องการการช่วยเหลือในการดูแลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางด้านอารมณ์จนพัฒนาเป็นปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรัง(โรคซึมเศร้า)ในชุมชน และจากการได้ปฏิบัติกิจกรรมตามแนวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางด้านอารมณ์ในชุมชน พบผลลัพธ์ที่ดี ดังนี้

1. กรณีศึกษาที่ 1 ผู้สูงอายุหญิงอายุ 65 ปี มีภาวะซึมเศร้าลดลง หลังจากรับการดูแลอย่างต่อเนื่อง จากทีมเยี่ยมบ้าน (อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองโพ รพ.โพธาราม และอาจารย์พยาบาล)
2. ผู้ป่วยโรคซึมเศร้า (Major depressive disorder) มีปัญหาเรื่องการรับประทานยา ทั้งยารักษาโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และยาโรคซึมเศร้า ไม่ถูกต้อง และไม่ไปพบจิตแพทย์และ
3. รับประทานน้ำ หลังจากรับการดูแลอย่างต่อเนื่องจากทีมเยี่ยมบ้าน (อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสร้อยฟ้า อาจารย์พยาบาล) และพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ จากกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลโพธาราม ผู้ป่วยได้ไปพบแพทย์ รับประทานตามนัด และรับประทานยาได้ถูกต้อง
4. ชายไทย อายุ 50 ปี มีประวัติการฆ่าตัวตาย 2 ครั้ง ไม่ยอมรับการเจ็บป่วยและไม่ยอมเข้ารับการรักษา หลังจากรับการดูแลอย่างต่อเนื่องจากทีมเยี่ยมบ้าน (อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชำแระ และอาจารย์พยาบาล) ทำให้ผู้ป่วยยอมเข้ารับการรักษาที่กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลโพธาราม

### สิ่งที่ได้เรียนรู้/ผลงานจากการปฏิบัติการพยาบาล

1. แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางด้านอารมณ์ในชุมชน

2. การดูแลสุขภาพจิตของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่อยู่ในพื้นที่ควรประสานความร่วมมือกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

### แนวทางการปรับปรุงพัฒนา

จากการปฏิบัติการพยาบาล (faculty Practice) ในปีการศึกษา 2565 นี้ เป็นการปฏิบัติในพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด รพ.โพธาราม ครั้งแรก และมีเวลาปฏิบัติกิจกรรมระยะสั้นๆ เพียง 10 วัน ทำให้การปฏิบัติกิจกรรมไม่สามารถประสานงานได้ครบทุกส่วนตามที่ได้วางไว้ในเบื้องต้น เช่น เจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน ดังนั้นในปีการศึกษาต่อไปควรพัฒนาต่อยอดคือ วางแผนและประสานงานล่วงหน้า เพื่อเพิ่มเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ผู้นำชุมชน มาร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการจัดการสุขภาพของประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลครอบคลุมทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และอาชีพ

ขอรับรองว่าข้อมูลการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการสุขภาพของข้าพเจ้าเป็นความจริงทุกประการ และได้ส่งหลักฐานผลลัพธ์การทำ Faculty practice ประกอบแนบมาด้วยแล้ว

(นางสาวหยาดชล ทวีธนาวณิชย์)

ขอรับรองว่า นางสาวหยาดชล ทวีธนาวณิชย์ ได้ปฏิบัติ Faculty practice ครบถ้วนตามตารางการปฏิบัติงานและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ลงชื่อ .....

(นางสาวศิริกุล ภารุณเจริญพาณิชย์ )

รองผู้อำนวยการด้านวิชาการ

ขอรับรองว่าข้อมูลการปฏิบัติการพยาบาลของ นางสาวหยาดชล ทวีธนาวณิชย์ ในหน่วยบริการสุขภาพของข้าพเจ้าเป็นความจริงทุกประการ และได้ส่งหลักฐานผลลัพธ์การทำ Faculty practice ประกอบแนบมาด้วยแล้ว

ลงชื่อ .....

(นางสาวสุณิสา อบเชย)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด

โรงพยาบาลโพธาราม

2. การดูแลสุขภาพจิตของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่อยู่ในพื้นที่ควรประสานความร่วมมือกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

#### แนวทางการปรับปรุงพัฒนา


จากการปฏิบัติการพยาบาล (faculty Practice) ในปีการศึกษา 2565 นี้ เป็นการปฏิบัติในพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด รพ.โพธาราม ครั้งแรก และมีเวลาปฏิบัติกิจกรรมระยะสั้นๆ เพียง 10 วัน ทำให้การปฏิบัติกิจกรรมไม่สามารถประสานงานได้ครบทุกส่วนตามที่ได้วางไว้ในเบื้องต้น เช่น เจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน ดังนั้นในปีการศึกษาต่อไปควรพัฒนาต่อยอดคือ วางแผนและประสานงานล่วงหน้า เพื่อเพิ่มเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ผู้นำชุมชน มาร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการจัดการสุขภาพของประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลครอบคลุมทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และอาชีพ

ขอรับรองว่าข้อมูลการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการสุขภาพของข้าพเจ้าเป็นความจริงทุกประการ และได้ส่งหลักฐานผลลัพธ์การทำ Faculty practice ประกอบแนบมาด้วยแล้ว



(นางสาวหยาดชล ทวีธนานาณิชย์)

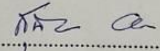
ขอรับรองว่า นางสาวหยาดชล ทวีธนานาณิชย์ ได้ปฏิบัติ Faculty practice ครบถ้วนตามตารางการปฏิบัติงานและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ลงชื่อ ..... 

(นางสาวศิริกุล การุณเจริณพาศิณี )

รองผู้อำนวยการด้านวิชาการ

ขอรับรองว่าข้อมูลการปฏิบัติการพยาบาลของ นางสาวหยาดชล ทวีธนานาณิชย์ ในหน่วยบริการสุขภาพของข้าพเจ้าเป็นความจริงทุกประการ และได้ส่งหลักฐานผลลัพธ์การทำ Faculty practice ประกอบแนบมาด้วยแล้ว

ลงชื่อ ..... 

(นางสาวสุมิสา ออบเชย)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด

โรงพยาบาลโพธาราม

## ภาพกิจกรรม





## เอกสารอ้างอิง

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. (2562). **คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ เพื่อการยกระดับ อสม.**

เป็น อสม. หมอประจำบ้าน. มปท.

ขจีรัตน์ ปรีกเอโก และ คณะ. (2559). **คู่มือการดูแลผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรังในชุมชนสำหรับบุคลากรของ**

**หน่วยบริการระดับปฐมภูมิ.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดแสงจันทร์การพิมพ์.

นันทาวดี วรวิสุทธิ์. (2560). **คู่มือความรู้สำหรับสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญสาขาสุขภาพจิตชุมชน.**

ของแก่น : โรงพิมพ์พระธรรมขันธ์.

เนตรดาว วงศ์ทองมาชะ. (2562). **การพยาบาลจิตเวช:แนวทางการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 1).** กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ISBN : 9786168212233 เลขเรียกหนังสือ 27228

สายฝน เอกวางกูร บรรณาธิการ. (2559). **การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต : ศาสตร์และศิลป์สู่การ**

**ปฏิบัติ เล่ม 1 .** สงขลา : สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

ISBN : 9789747557565 เลขเรียกหนังสือ 20200

สายฝน เอกวางกูร, บรรณาธิการ. (2559). **การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต : ศาสตร์และศิลป์สู่การ**

**ปฏิบัติ เล่ม 2 (พิมพ์ครั้งที่ 1).** สงขลา : สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

ISBN : 9789747557572 เลขเรียกหนังสือ 18622

เอกอุมา อิมคำ. (2563). **การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช: การประยุกต์ใช้กรณีเลือกสรร (พิมพ์ครั้งที่ 2).**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.